

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ญ
สารบัญตารางภาคผนวก	ฎ
สารบัญภาพภาคผนวก	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	11
สมรรถนะครูตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา	24
การพัฒนาบุคลากร	31
บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครูในสถานศึกษา	55
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3	75
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	78
งานวิจัยในประเทศ	78
งานวิจัยต่างประเทศ	83
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	88
ระยะที่ 1 ระดับการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3	88

หัวเรื่อง	หน้า
ระยะเวลาที่ 2 ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3	96
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	98
สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	98
ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล	98
ผลการวิเคราะห์	99
ระยะเวลาที่ 1 ระดับการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3	99
ระยะเวลาที่ 2 ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3	124
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	132
สรุปผลการวิจัย	132
อภิปรายผล	133
ข้อเสนอแนะ	140
บรรณานุกรม	142
ภาคผนวก	150
ภาคผนวก ก ตารางวิเคราะห์ข้อมูลรายข้อ จำแนกตามสถานภาพ และ ขนาดของสถานศึกษา	151
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์	171
ภาคผนวก ค คุณภาพของแบบสอบถาม	182
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	190
ภาคผนวก จ ภาพประกอบการสัมภาษณ์ระยะที่ 2	229
ประวัติผู้วิจัย	233

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การสังเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู	57
2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3	89
3 แสดงจำนวนและร้อยละสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง	99
4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู โดยรวมและรายด้าน	100
5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน	101
6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร	102
7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อเข้าสู่ AEC	103
8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู ด้านพัฒนาบุคลากร	104
9 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู	105
10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม สถานภาพบุคลากร	107
11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	109
12 แสดงการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาครู โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	111
13 แสดงการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	112
14 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	113

ตารางที่	หน้า
15 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	114
16 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อเข้าสู่ AEC จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	115
17 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู ด้านการพัฒนาบุคลากรภาพ จำแนกตาม ขนาดสถานศึกษา	116
18 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาครู ด้านการพัฒนาตนเอง จำแนกตาม ขนาดสถานศึกษา	117
19 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู โดยรวม จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	118
20 แสดงค่าความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน	119
21 แสดงค่าความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	120
22 แสดงค่าความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อเข้าสู่ AEC	121
23 แสดงค่าความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ด้านการพัฒนาบุคลากรภาพ	122
24 แสดงค่าความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ด้านการพัฒนาตนเอง	123

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1	กรอบแนวคิดการวิจัย	5

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน จำแนกตามสถานภาพบุคลากร	152
2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร จำแนกตามสถานภาพบุคลากร	154
3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครูด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อเข้าสู่ AEC จำแนกตามสถานภาพบุคลากร	156
4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ จำแนกตาม สถานภาพบุคลากร	158
5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู ด้านการพัฒนาตนเอง จำแนกตาม สถานภาพบุคลากร	159
6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา	161
7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา	163
8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อเข้าสู่ AEC จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา	165
9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา	167

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู ด้านการพัฒนาตนเอง จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา	169
11 แสดงค่าการประเมิน ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน	183
12 แสดงค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	186
13 แสดงประชากรที่นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out)	195
14 แสดงกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3	211

สารบัญภาพภาคผนวก

ภาพภาคผนวกที่	หน้า
1 สัมภาษณ์นายเกียรติศักดิ์ สีแสง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโพน (สัมภาษณ์วันที่ 2 มิถุนายน 2557 09.00 น. – 10.00 น. ณ โรงเรียนบ้านโพน)	230
2 สัมภาษณ์นางกาญจนา ศรีพระนาม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแสง สัมภาษณ์วันที่ 3 มิถุนายน 2557 09.00 น.–10.00 น. ณ โรงเรียนบ้านหนองแสง) ..	230
3 สัมภาษณ์นายไพฑูรย์ ซาปัด ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังโพน (สัมภาษณ์วันที่ 9 มิถุนายน 2557 09.00 น. – 10.00 น. ณ โรงเรียนบ้านวังโพน)	231
4 สัมภาษณ์นางชลธิชา บุพชาติ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหัวขัว (สัมภาษณ์วันที่ 10 มิถุนายน 2557 09.00 น. – 10.00 น. ณ โรงเรียนบ้านหนองแสง)	231
5 สัมภาษณ์นายประภาศ ดวงสุริยเนต ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแพงหนองเหนือ (สัมภาษณ์วันที่ 16 มิถุนายน 2557 09.00 น. – 10.00 น. ณ โรงเรียนบ้านแพง หนองเหนือ)	232
6 สัมภาษณ์นายวันชัย พงสุพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าหนองแคน (สัมภาษณ์วันที่ 17 มิถุนายน 2557)	232